

Forsvarsdepartementet
att: fagdirektør Thor Vidar Indreeide
thor-vidar.indreeide@fd.dep.no
att: seniorrådgiver Åse Wahl Gunderson
Ase-Wahl.Gunderson@fd.dep.no

Oslo, 15.3.2021

Kommentarer til Forsvarsdepartementets utkast til strategi for deltakelse i det europeiske forsvarsfondet EDF

Vi viser til deres epost av 5.mars 2021 og takker for muligheten til å kommentere på Forsvarsdepartementets utkast til strategi for norsk deltakelse i EDF.

Forskningsinstituttene fellesarena, FFA representerer de 34 selvstendige forskningsinstituttene i Norge som mottar grunnbevilgning fra Forskningsrådet, bl.a. NORCE, SINTEF, IFE, NORSAR, og NUPI. Forskningsinstituttene arbeider i stor grad med anvendt forskning, bl.a. sensorteknologi, digitalisering, miljø- og klimaspørsmål, sikkerhets- og forsvarspolitik og er aktive i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon, Horisont Europa.

FFA mener det er svært positivt at Norge deltar i det syvårige programmet i regi av Det europeiske forsvarsfondet, som er en parallell til og har åpenbare synergier mot Horisont Europa. En nasjonal strategi for deltakelsen er viktig både for å påvirke programmets innretning i de årlige arbeidsprogrammene og å prioritere Norges aktiviteter for å få størst mulig utbytte av deltakelsen. Vi vil anbefale at strategien definerer en returambisjon for hver av de to delene av fondet, forskningsdelen og utviklingsdelen.

FFA mener også at det er svært positivt at Forsvarsdepartementet i utkast til strategi følger opp Langtidsplanen og Nasjonal forsvarsindustriell strategi ved å invitere til samarbeid med sivile forskningsinstitutter og styrke satsingen på næringsretta forskning og økt innovasjonsevne, også i EDF. Forskningsinstituttene bidrar gjerne til disse målsetningene. Vi støtter strategiens påpekning av at EDF skal komme i tillegg til, styrke og tilføre merverdi til nasjonenes og industriens egne satsinger og at en skal sette av vesentlige midler til forskning og utvikling av fremvoksende og banebrytende teknologier (Emerging and Disruptive Technologies). Dette er forskningsområder i sivil sektor som er i rask utvikling og det vil være vinn-vinn å understøtte og samarbeide om forskningen fra begge sektorer. Vi bidrar gjerne til å mobilisere bredt blant norske FoU-aktører langs hele verdikjeden.

I det følgende avgrensner vi kommentarene på utkast til norsk strategi for EDF til momenter som berører forskningsinstituttene mulighet for å delta i samarbeidet i EDF.

Størst mulig norsk deltakelse i forskningsdelen forutsetter at forskningsinstituttene kan delta i EDF
Utkast til strategi sier at for forskningsdelen kan det legges til grunn at målet er størst og best mulig norsk søkning til utlysningene med størst mulig finansiell retur og størst mulig kunnskapstilfang for deltakere i og utenfor forsvarssektoren. Videre at de nasjonale virkemidlene må innrettes deretter. FFA er enige i dette.

De fleste forskningsinstituttene har nesten utelukkende forskere med stor kontinuitet i faste stillinger og er vant til, og har rutiner for å håndtere gradert informasjon i motsetning til mer åpne forskningsmiljøer. Det kan være viktig i disse prosjektene og når kunnskapen skal brukes i prosjekter for næringslivet og offentlig sektor. Forskningsinstitutter som NORCE, SINTEF, IFE og NORSAR har sterke fagmiljøer som

arbeider bl.a. med fremvoksende og banebrytende teknologier. Vi er enig i at det må etableres møteplasser, prosesser for deling av informasjon og styringsmekanismer for å sikre at relevante aktører innenfor og utenfor forsvarssektoren involveres. Det er viktig at alle norske FoU-utførende sektorer er representert.

Forskningsdelen i EDF er bygget over samme lest som EUs rammeprogram for forskning og innovasjon. Det er derfor klokt at Forsvarsdepartementet søker å utnytte eksisterende støttefunksjoner for forsknings- og utviklingsaktiviteter. Både Prosjektetableringsstøtte (PES) og Nasjonale kontaktpersoner (NCP) er viktige ordninger og det er svært positivt at disse foreslås å tas i bruk også i EDF.

For de forskningsinstituttene som får sin grunnfinansiering fra Forskningsrådet, er STIM-EU i særstilling. Vi forstår at finansieringsmodellene i EDF ikke er endelig utformet. Hvis EDF gir en tilsvarende finansiering til forskningsinstituttene som EUs rammeprogram for forskning og innovasjon, er det en så lav inndekning for slike norske forskningsinstitutter at de ikke vil ha mulighet til å delta. Våre forskningsinstitutter har en vesentlig lavere grunnbevilgning fra Forskningsrådet (i gjennomsnitt 10%) enn tilsvarende forskningsinstitutter i andre europeiske land og enn norske forskningsinstitutter med direkte finansiering over statsbudsjettet. STIM-EU er basert på deltakelse i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon og er differensiert slik at institutter med under 15% grunnfinansiering gis en høyere støttesats. Skal forskningsinstituttene kunne delta i EDF, er det avgjørende at STIM-EU (eller en tilsvarende ordning) etableres. I motsatt fall har ikke forskningsinstitutter med grunnfinansiering fra Forskningsrådet mulighet til å delta, hverken på egen kjøp eller i samarbeid med industrien.

Når det gjelder utviklingsdelen, mener vi det er viktig at det i finansieringsmodellen legges inn et unntak for private «non-profit» aktører, som må få dekket 100% av kostnadene ved hjelp av nasjonal medfinansiering/følgemidler også i disse prosjektene. I motsatt fall vil underfinansiering ekskludere de av slike aktører som ikke mottar driftsmidler over statsbudsjettet.

Oppsummering

Oppsummert mener FFA at det er positivt at Norge skal delta i EDF og viktig at sivil sektor inviteres inn i samarbeidet. Skal sivile forskningsinstitutter kunne delta i EDF, må rammevilkårene gjøre det økonomisk mulig. Hvis finansieringen i forskningsdelen av EDF blir tilsvarende som i Horisont Europa, må det etableres en ordning med nasjonal medfinansiering for instituttene i EDF tilsvarende STIM-EU i Horisont Europa. Vi støtter at Forskningsrådets virkemidler og apparat tas i bruk og vil understreke at rammene for STIM-EU, PES og NCP i så fall må utvides tilsvarende, da ordningene allerede i dag er svært presset for å ivareta Horisont Europa.

Vi deltar gjerne i videre dialog om innretning av, og mobilisering til deltakelse i EDF.

Vennlig hilsen

Lars Holden
Styreleder FFA

Agnes Landstad
Daglig leder FFA